

Informacja o stanie bezpieczeństwa powodziowego Gminy Skoczów

Skoczów, maj 2023 r.

1. Stan prawny

1.1. Prawo wodne

CIEKI WODNE (rzeki, potoki – naturalne elementy środowiska)

Przepis art. 14 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2625 z późn. zm.) wskazuje podmioty, które wykonują prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa.

W Gminie Skoczów podmiotami tymi są:

- 1) Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie poprzez Dyrektora Zarządu Zlewni w Gliwicach,
- 2) Marszałek Województwa Śląskiego poprzez Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach.

Wykaz cieków wodnych w Gminie Skoczów, z podziałem wg administratorów:

Zarząd Zlewni w Gliwicach Nadzór Wodny w Skoczowie

rzeka Wisła – długość 10,45 km

Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach

- 1) Bładnica - długość – 6,8 km
- 2) Granicznik - długość – 3,05 km
- 3) Iłownica - długość – 4,0 km
- 4) Lewobrzeżna Młynówka Kiczycka - długość – 7,14 km
- 5) Prawobrzeżna Młynówka Kiczycka - długość - 3,74 km
- 6) Pogórzanka - długość 5,26 km
- 7) Wilamowicki - długość – 1.07 km
- 8) Wiślicki - długość – 2,0 km

WAŻNE: Burmistrz Miasta Skoczowa nie jest administratorem cieków wodnych w Gminie Skoczów

URZĄDZENIA WODNE (rowy, kanały, stawy, przepusty itp. – wykonane przez człowieka, czyli sztuczne elementy środowiska)

Stosownie do przepisów art. 188 ustawy – Prawo wodne utrzymywanie urządzeń wodnych polega na ich eksploatacji, konserwacji oraz remontach w celu zachowania ich funkcji.

W kosztach utrzymywania urządzeń wodnych uczestniczy ten, kto odnosi z nich korzyści. Ustalenia i podziału kosztów dokonuje na wniosek właściciela urządzenia wodnego, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, czyli Starosta cieszyński.

URZĄDZENIA MELIORACYJNE

Melioracje wodne podstawowe i szczegółowe polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz na ochronie użytków rolnych przed powodzią – zgodnie z przepisami art. 195 ustawy – Prawo wodne.

Do urządzeń melioracji wodnych zalicza się m. in. rowy i drenowania - jeżeli służą celom, o których mowa w zdaniu poprzednim.

Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do właścicieli gruntów.

Stosownie do art. 441 ustawy – Prawo wodne spółki wodne są formami organizacyjnymi, które nie działają w celu osiągnięcia zysku, zrzeszają osoby fizyczne lub prawne i mają na celu zaspokajanie wskazanych ustawą potrzeb w dziedzinie gospodarowania wodami.

Spółki wodne, zapewniając zaspokojenie potrzeb zrzeszonych w nich osób w dziedzinie gospodarowania wodami, mogą podejmować prowadzenie działalności umożliwiającej osiągnięcie zysku netto. Osiągnięty zysk netto przeznacza się wyłącznie na cele statutowe spółki wodnej.

Zgodnie z art. 446 cyt. ustawy utworzenie spółki wodnej następuje w drodze porozumienia co najmniej 3 osób fizycznych lub prawnych, zawartego w formie pisemnej.

Do utworzenia spółki wodnej wymagane jest:

- 1) uchwalenie statutu spółki przez osoby zainteresowane utworzeniem spółki;
- 2) dokonanie wyboru organów spółki.

Starosta właściwy miejscowo dla siedziby spółki wodnej (dla Gminy Skoczów Starosta cieszyński) zatwierdza statut spółki w drodze decyzji; w przypadku niezgodności statutu z prawem starosta wzywa do usunięcia niezgodności statutu z prawem w określonym terminie, a jeżeli niezgodności nie zostaną usunięte - odmawia, w drodze decyzji, jego zatwierdzenia.

Spółka wodna nabywa osobowość prawną z chwilą uprawomocnienia się decyzji starosty o zatwierdzeniu statutu.

1.2 Ustawa o samorządzie gminnym i ustawa o zarządzaniu kryzysowym

Burmistrz Skoczowa w świetle przepisów ustawy o samorządzie gminnym odpowiada za bezpieczeństwo, porządek oraz koordynację działań służb w sytuacjach zagrożeń na terenie Gminy.

Natomiast przepisy ustawy o zarządzaniu kryzysowym nakładają na Burmistrza Skoczowa obowiązek kierowania działaniami związanymi z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie Gminy.

2. Stan faktyczny

Zaniedbania w gospodarce wodnej są bardzo duże. Mieszkańcy Gminy, radni Rady Miejskiej, sołtysi sołectw Gminy zgłaszają potrzebę wykonania różnych prac w obrębie koryt cieków wodnych, urządzeń wodnych, bowiem zaniedbania są wieloletnie – sięgają 20, 30 a nawet 40 lat.

Najbardziej wyrazistymi przykładami są:

1) Bajerka

Bajerka to urządzenie wodne wykonane na potrzeby Cukrowni Chybie w celu dostarczania wody z rzeki Wisły do celów technologicznych. Po likwidacji cukrowni Bajerka nie posiada gospodarczo istotnego znaczenia. Jako urządzenie wodne nie jest obecnie utrzymywane przez żaden podmiot odnoszący korzyści z jego funkcjonowania. Bajerka stanowi obiekt terenowy stwarzający zagrożenie dla terenów przyległych.

2) Lewobrzeżna Młynówka Kiczycza

Urządzenie wodne wykonane w celu zaopatrzenia w wodę gospodarstw stawowych położonych w Gminie Skoczów i Gminie Strumień. Odnoszący korzyści z Młynówki nie utrzymują urządzenia w należyłym stanie technicznym. Zły stan Młynówki zagraża mieniu osób fizycznych oraz mieniu gminnemu, w tym drogom gminnym.

Na szczeblu ponadgminnym działania w obszarze gospodarki wodnej podejmowane są głównie po wystąpieniu powodzi. Najczęściej następuje usuwanie szkód powodziowych, natomiast nie są podejmowane działania zapobiegające takim zdarzeniom. Potrzebne są zmiany prawno-organizacyjne.

3. Działania podejmowane przez Burmistrza Miasta Skoczowa

W związku z faktem, iż administratorzy cieków nie dokonują ich konserwacji oraz często występującymi szkodami powodziowymi zachodzi potrzeba podejmowania działań awaryjnych: remontów, modernizacji itp.

W 2015 r. Burmistrz Miasta Skoczowa podjął decyzję awaryjnego realizowania - w trybie zarządzania kryzysowego - najpilniejszych zadań głównie na urządzeniach wodnych, gdzie zagrożenia powstania szkód powodziowych są największe.

Priorytetem jest zabezpieczenie infrastruktury gminnej, w tym dróg przed zniszczeniem np. w miejscach styku dróg i wód.

Newralgiczne miejsca są też zgłaszane przez mieszkańców, przy czym jednoczesna realizacja wszystkich zgłoszeń nie jest możliwa, gdyż brak jest wystarczających środków finansowych na ten cel. Do dnia dzisiejszego ze środków rezerwy kryzysowej usuwane są przyczyny powstawania zalewania nieruchomości przez cieki wodne znajdujące się w pobliżu zabudowań oraz dróg gminnych.

W 2022 r. – na przedmiotowe zadania z budżetu Gminy wydano kwotę **185.247,97 zł**, natomiast w roku 2021 wydano kwotę **309.365,67 zł**

3.1. Zadania zrealizowane w 2022 r.

Lp.	Nazwa zadania	kwota
1.	Awaryjny remont rowu melioracyjnego na odcinku ok. 90 metrów w rejonie ul. Wolności w Wiślicy. Miejsca uszkodzeń dróg gminnych przez zaniedbane ciek wodny są zgłaszane przez Sołtysów Gminy Skoczów natomiast coroczny przegląd obszarów zagrożonych podtopieniem wykazał, iż podczas gwałtownych opadów deszczu ciek wodny wzdłuż ulicy Wolności w Wiślicy podmywał brzegi powodując zapadanie się korpusu drogi gminnej. W celu zabezpieczenia jedyne go dojazdu do posesji mieszkańców sołectwa Wiślica przy ul. Wolności koniecznym było wykonać awaryjny remont zabezpieczający korpus drogi. Miejski Zarząd Dróg wykonał dodatkowy przepust pod drogą gminną w celu odbierania dodatkowych ilości wód pochodzących z pól przy drodze gminnej.	53.980,32
2.	Awaryjny remont rowu w rejonie ul. Kombatantów w Skoczowie na odcinku 430 metrów. Po remoncie linii kolejowych nr 694/157/190/191 Bronów – Bieniowiec – Skoczów – Goleszów – Cieszyn / Wisła Głęboce dokonano również remont rowów odwadniających w/w linii, natomiast rów w rejonie ul. Kombatantów w Skoczowie w wyniku złej niwelacji nie był w stanie przyjąć wszystkich wód opadowych. Koniecznym było odmulenie i pogłębienie rowu na odcinku 430 metrów aby umożliwić odprowadzenie wód opadowych, które zalewają pobliskie nieruchomości. Remont zgłaszany kilkakrotnie przez mieszkańców za pośrednictwem Przewodniczącego Rady Miejskiej Skoczowa.	69.967,94
3.	Awaryjny remont ciek wodny Piskorzówka – od Parafii Ewangelicko Augsburskiej w Bładnicach do przepustu pod ul. Beskidzką w Bładnicach; długość odcinka ok. 780 metrów. Ciek wodny Piskorzówka w rejonie od Parafii Ewangelicko Augsburskiej w Bładnicach do przepustu pod ul. Beskidzką w Bładnicach nie był w stanie przyjąć wszystkich wód opadowych. Koniecznym było odmulenie i pogłębienie ciek na odcinku 780 metrów aby możliwe było odprowadzenie wód opadowych, które zalewają pobliskie nieruchomości. Remont zgłaszany kilkakrotnie przez mieszkańców za pośrednictwem sołtys Bładnic oraz członków Spółki Wodnej w Skoczowie.	47.499,71
4.	Konieczność udrożnienia koryta ciek wodny Bładnica na odcinku od mostu w ciągu ul. Mickiewicza do mostu w ciągu drogi krajowej S52, polegające na wydobyciu gałęzi, konarów, pni, odpadów itd., zalegających w korycie oraz usunięcie namułu z rur betonowych tworzących okular w Ochabach przy ul. Podwale, który z uwagi na trwałe uszkodzenie uszkadza wał Wisły.	13.800,00
	Razem:	185.247,97

3.2. Zadania zrealizowane w 2021 r.

Lp.	Nazwa zadania	kwota
1.	<p>Awaryjny remont ciek w wodnego na odc.290 metrów przy ul.Alabastrowej w Harbutowicach.</p> <p>Awaryjny remont ciek w wodnego w Harbutowicach przy ul.Alabastrowej na odcinku 290 m koniecznym był w celu odprowadzania nadmiaru wód opadowych, które w tamtej chwili nie mieściły się w korycie potoku podczas obfitych opadów. Podczas jesiennych opadów zalane zostały pobliskie nieruchomości. Odmulenie, wyczyszczenie oraz wykarczowanie koryta potoku pozwoliło zabezpieczyć mieszkańców Harbutowic przed zalewaniem.</p>	34.999,64
2.	<p>Awaryjny remont ciek w wodnego na odcinku 180 metrów w Pierścicu przy ul. Jarzębinowej</p> <p>Podział rezerwy konieczny był z uwagi na „awaryjny remont ciek w wodnego na odcinku 180 metrów w Pierścicu przy ul. Jarzębinowej”. Miejsca uszkodzeń dróg gminnych przez zaniedbane ciek w wodne są zgłaszane przez Sołtysów Gminy Skoczów natomiast coroczny przegląd obszarów zagrożonych podtopieniem wykazał, iż podczas gwałtownych opadów deszczu ciek w wodny wzdłuż ulicy Jarzębinowej w Pierścicu podmywał brzegi powodując zapadanie się korpusu drogi Gminnej. W celu zabezpieczenia jedyne go dojazdu do posesji mieszkańców sołectwa Pierściec przy ul. Jarzębinowej koniecznym było wykonać awaryjny remont zabezpieczający korpus drogi.</p>	69.962,40
3.	<p>Awaryjne zabezpieczenie przyczółków mostu na Pogórzance w ciągu sięgacza ul. Dolny Bór w Skoczowie</p> <p>Podział rezerwy konieczny był z uwagi na awaryjne zabezpieczenie przyczółków mostu na Pogórzance w ciągu sięgacza ul. Dolny Bór w Skoczowie. Przyczółki obiektu mostowego zostały uszkodzone podczas powodzi, a koszt rozbiórki i budowa nowego obiektu mostowego to koszt ok. 600 000,00 zł (według protokołu Komisji ds. szacowania szkód powodziowych). Aby zapewnić jedyne go dojazd mieszkańcom gminy Skoczów do swoich posesji koniecznym było wykonanie awaryjnego odtworzenia uszkodzonych przyczółków w celu spełnienia wymogów technicznych.</p>	56.231,68
4.	<p>Awaryjny remont ciek w wodnego w rejonie ul. Podwale w Ochabach na odc. 180 metrów.</p> <p>Podział rezerwy konieczny był z uwagi na „Awaryjny remont ciek w wodnego w rejonie ul. Podwale w Ochabach - odcinek 180 metrów”. Awaryjny remont ciek w wodnego w rejonie ul. Podwale w Ochabach na odcinku 180 metrów ma za zadanie ochronę korpusu drogi ul. Św. Marcina w Ochabach oraz ochronę ul. Podwale w Ochabach przed zalaniem wodami niemieszczącymi się w korycie ciek w wodnego, co związane było ze złym stanem koryta. Podczas pogotowia przeciwpowodziowego na terenie powiatu cieszyńskiego prowadzone były tam działania przez zastępy Ochotniczych Straży Pożarnych mających na celu zabezpieczenie drogi gminnej. Przedmiotowy remont zabezpieczył również korpus wału rzeki Wisły w rejonie, w którym remontowany ciek uchodzi przepustem okularowym do rzeki Wisły.</p>	64.304,40

5.	<p>Awaryjny remont cieku wodnego na odcinku 90 metrów przy ul.Zachodniej w Harbutowicach.</p> <p>Awaryjny remont cieku wodnego w Harbutowicach przy ul.Zachodniej na odcinku 90 metrów koniecznym był w celu odprowadzania nadmiaru wód opadowych, które w tamtej chwili nie mieściły się w korycie potoku podczas obfitych opadów. Podczas jesiennych opadów zalane zostały pobliskie nieruchomości. Odmulenie, wyczyszczenie oraz wykarczowanie koryta potoku pozwoliło zabezpieczyć mieszkańców Harbutowic przed zalewaniem.</p>	24.881,67
6.	<p>Awaryjny remont rurociągu odwadniającego rejon ul. Długiej i Centralnej w Kiczycach w celu odprowadzania nadmiaru wód opadowych, które w chwili obecnej nie mieszczą się w rurociągu z uwagi na zbyt mały przekrój Podczas jesiennych opadów zalane zostały pobliskie nieruchomości.</p>	58.985,88
	Razem:	309.365,67

4. Dokumentacja fotograficzna niektórych zadań zrealizowanych w 2022 r.

- Awaryjny remont rowu melioracyjnego na odcinku ok. 90 m w rejonie ul. Wolności w Wiślicy

- Awaryjny remont cieku wodnego Piskorzówka – od Parafii Ewangelicko Augsburgskiej w Bładnicach do przepustu pod ul. Beskidzką w Bładnicach; długość odcinka ok. 780 metrów.

przed czyszczeniem

po czyszczeniu

4. BEZPIECZEŃSTWO POWODZIOWE PODCZAS SYTUACJI KRYZYSOWEJ

PLAN OPERACYJNY OCHRONY PRZED POWODZIĄ

W roku 2022 dokonując aktualizacji Planu Zarządzania Kryzysowego Gminy Skoczów sporządzono Plan operacyjny ochrony przed powodzią Gminy Skoczów, który jest załącznikiem funkcjonalnym w/w planu. W planie zawarte są procedury reagowania Zespołu Zarządzania Kryzysowego w czasie zagrożenia występującego podczas obfitych opadów deszczu. Po oględzinach wszystkich urządzeń wodnych na terenie Gminy Skoczów z przedstawicielem Wód Polskich w planie umieszczono wykaz miejsc narażonych na wysokie ryzyko wystąpienia lokalnych podtopień oraz określono procedurę ich monitorowania podczas ogłoszenia alarmu przeciwpowodziowego.

KRYZYSOWE POMIESZCZENIA DLA EWAKUOWANEJ LUDNOŚCI

W ramach remontu Strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Pierścicu utworzono pomieszczenia, które w razie tragedii takich jak powódź, pożar itp. posłużą jako tymczasowe miejsce zamieszkania dla łącznie 8 poszkodowanych osób. W wyniku adaptacji poddasza obiektu wydzielono dwa pomieszczenia mieszkalne, które ze środków budżetu Gminy umeblowano i wyposażono w najpotrzebniejsze artykuły sanitarne oraz pościel. Węzeł sanitarny w każdym z pomieszczeń pozwala na zapewnienie odpowiednich warunków na mieszkanie w przypadku ewakuacji przez dłuższy okres czasu.

MOBILNE STANOWISKO ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

Na potrzeby prowadzenia akcji kryzysowych na terenie Gminy Skoczów tworzone jest mobilne stanowisko zarządzania kryzysowego, które za zadanie ma zapewnić odpowiednie koordynowanie oraz zarządzanie akcją ratowniczą na miejscu zdarzenia.

Na wyposażenie stanowiska zakupiono agregat prądowłórczy wraz z masztem oświetleniowym, stoliki, krzesła, kamizelki odblaskowe z nadrukiem „UM SKOCZÓW”, płaszcze przeciwdeszczowe oraz termosy na ciepłe napoje dla osób uczestniczących w akcjach ratowniczych. Dokonano zakupu namiotu rozkładanego pneumatycznie, który w razie niesprzyjających warunków atmosferycznych pozwoliłby na skuteczne kierowanie akcją na miejscu zdarzenia bądź udzielania pomocy poszkodowanym.

Magazyn przeciwpowodziowy – w magazynie Miejskiego Zarządu Dróg w Skoczowie przy ul. Krzywej wydzielono magazyn w którym przechowywane są materiały i urządzenia do prowadzenia akcji przeciwpowodziowej. Zespół Zarządzania Kryzysowego posiada dostęp do magazynu przez 24 godz. na dobę. Na potrzeby akcji zakupiono:

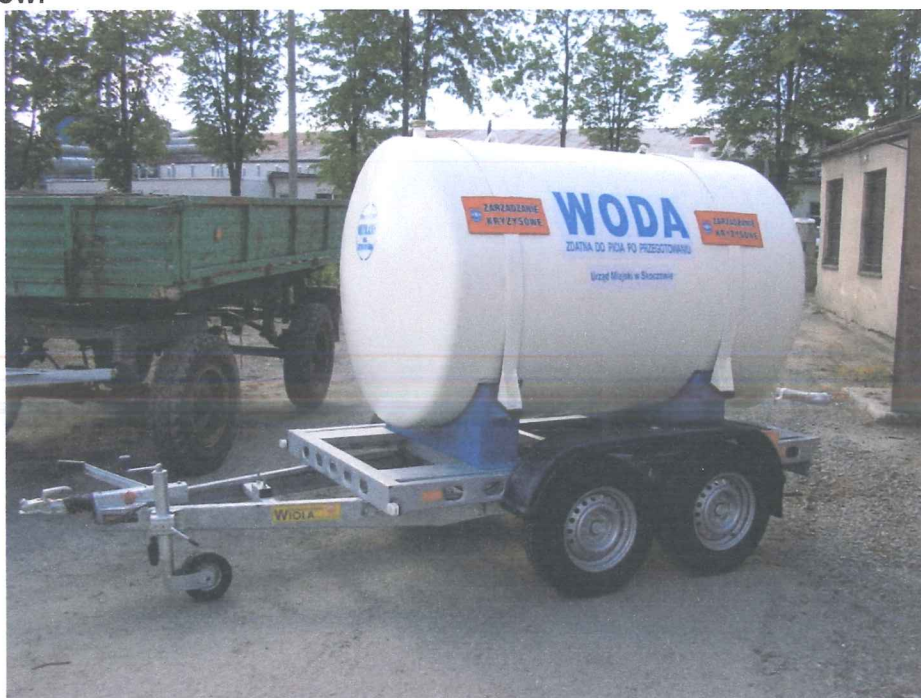
- worki do ładowania piachu – 10.000 szt.,
- urządzenie do ładowania worków z piachem – 2 szt.,
- worki typu Big-Bag – 50 szt.,
- bariery ostrzegawcze, znaki ostrzegawcze, taśmy – w celu wydzielenia obszarów niebezpiecznych,
- piach do ładowania worków.

Magazyn kryzysowy – na potrzeby prowadzenia akcji kryzysowych oprócz magazynu przeciwpowodziowego utworzono magazyn kryzysowy, który wyposażono w sprzęt oraz materiały umożliwiające prowadzenie akcji kryzysowych innych niż powódź. Na stanie magazynu znajdują się m.in. osuszacze, nagrzewnice, plandeki, termosy, koce termiczne oraz inne narzędzia.

Zakupiono agregat prądowłrczy o mocy 45 kW firmy Pramac wraz z przyczepą przystosowaną do przewozu agregatu w miejsca pracy mobilnego stanowiska kierowania.

W celu zabezpieczenia dostawy wody pitnej mieszkańcom Gminy Skoczów w razie wystąpienia sytuacji kryzysowej zakupiono zbiornik na wodę pitną na przyczepie samochodowej. Zbiornik przekazano umową użyczenia do obsługi Wodociągom Ziemi Cieszyńskiej w celu zabezpieczenia natychmiastowej obsługi mieszkańców Gminy Skoczów.

Naczelnik Wydziału
Spraw Obywatelskich i Obronnych
Konrad Popławski

BURMISTRZ
Mirosław Sitko